

רבי נחמן

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסר, זצ"ל

סיפור השבוע

השמטות

שש ... פעם אחת היה בימי מוהרנ"ת אחד מאנשי-שלומונו, שהיה קובל צערו לפני מוהרנ"ת ז"ל, שאחר כל היגיעות והטרחות שמטריח כל היום בשביל פרנסת בני-ביתו, לבסוף יש לו אשה רעה, שבלילה בשבא לנוח, היא מחרפת ומגדפת ומקללת אותו והיא עושה לו צרות צרורות.

שש ענה מוהרנ"ת ואמר לו בזה הלשון: "וואסושי ווילסטו, איך זאל דיר הייסען זי גטען? ווען איך זאל וויסען אז דו וועסט קריגען א בעסערע - מילא, עס קען דאך אבער זיין אז דו וועסט קריגען אין ערגערע שלאק, דאס אין איינס. און ווידער, מיר ווייסען דאך אז לא חשיד קדשא בריך הוא דעביד דינא בלא דינא - מן הסתם אז מען זידעלט דיך, קומט דיר; דאס איז דאך נאך פאר דיר א טובה, איידער ס'זאל דיך זידלען א פרעמדער צווישען מענטשען און זאלסט לייזען גרויסע בזיונות, איך דאך גלייכער אז זיין אייגען וויב זידעלט דיך פיי דיר אין שטוב און קיינער ווייסט ניט"

שש [ומה אתה רוצה, שאני אמר לך לגרש אותה? לו הייתי בטוח שהמצא אשה טובה ממנה - מילא; אמנם יתכן, שהמצא מרשעת גרועה ממנה; זה דבר אחר. ושנית, אנו הרי יודעים שלא חשיד קדשא בריך הוא דעביד דינא בלא דינא - מן הסתם באשר מחרפים אותך, זה מגיע לך; וזה עוד לך לטובה, כי במקום שאיזה אדם זר יבוש אותך בפני הבריות ותסבל בזיונות גדולים, אפשר שמוטב שאשתך מחרפת אותך ומביישת אותך בתוך ביתך ואף אחד אינו יודע מזה].

עקר שלמות העבודה של תורה ומצוות הוא דיקא כשזוכין לעשותם בשמחה, וכמובא בספרים ובפרט בכתבי הארי"י מגדל האזהרה לעסק בתורה ובמצוות בשמחה, וכמו שכתוב (דברים כח): תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב וכו'.

ועל-כן עקר כל המצוות ומעשים טובים שהם בחינת שמחה, עקר עשייתם הוא רק בעולם הזה לבד, כמו שאמרו (ערויבין כב.): היום לעשותם, ולא למחר בעולם הבא, כי דיקא בעולם הזה ששם אחיות היגון נאנחה, שם דיקא זוכין להגדיל השמחה ביותר כשזוכין לעבד את ה' ולקיים התורה והמצוות בשמחה, כי זהו בחינת שמהפכין היגון נאנחה שהוא בחינת העולם הזה, לשמחה, שהוא בחינת קדשת התורה והמצוות,

ועל-ידי זה נופה להקבול שכר לעתיד, שהוא גדל השמחה שלעתיד שנופה או לשמחה בפלאה על שזכינו לכלל העולם הזה בתוך העולם הבא, שעל-ידי זה עקר הגדלת השמחה והתענוג שנופה אז, בבחינת: ששון ושמחה ישגו

ונסו יגון נאנחה הנ"ל, שאז יתהפך הפל לשמחה: (הלכות פריה ורבייה והלכות אישות ג, אות ח')

והפלא ה' את מפתך וכו' מפות גדלת ונאמנות וחלים רעים ונאמנים ...

העקר הוא האמנה, וצריך כל אחד לחפש את עצמו ולחזק את עצמו באמונה. כי יש טובלי חלאים, שיש להם מכות מפלאות, והם טובלים החלאים רק בשביל נפילת האמונה, בבחינת: והפלא ה' את מפתך מכות גדלת ונאמנות וחלים רעים ונאמנים. ונאמנים דיקא, כי הם באים על-ידי פגם אמונה, כי על-ידי נפילת האמונה באים מכות מפלאות, שאין מועיל להם לא רפאות ולא תפלה ולא זכות אבות. (לקוטי מוהר"ן ב - סימן הא)

פי-תבוא

* מתוך ספר לקוטי הלכות *

את ה' האמרת היום (כ"ז)
כשאדם מתבודד ומפרש שיתנו וצערו לפני השם יתברך, ומתודה ומתחרט על גדל הפגמים שעשה, אזי גם השכינה בנגדו מפרשת לפניו שיתנה וצערה ומנחמת אותו, כי כל פגם ופגם שפגם בנשמתו, פגם אצלה גם-כן, כביכול תה בחינת את ה' האמרת וה' האמירך וכו'. והיא מנחמת אותו שתבקש תחבולות לתקן כל הפגמים. (לקוטי מוהר"ן א - סימן רנט)

אשר ... אשר אנכי מצוה אתכם היום

עקר העצה לעבודת השם יתברך לחשב בכל יום יום שאין לו רק זה היום בלבד, שזה בחינת "היום אם בקולו תשמעו", כמבאר

במקום אחר. וצריך שלא לחשב רק אותו היום, בבחינת "זה היום עשה ה' וכו'", ועל-ידי-זה יזכה לעבודת השם, וכמו-כן יזכה שממנו לא יהיה עבוב משיח, כי עקר ביאת המשיח תלוי בזה, כמו שאמרו חז"ל: אימתי יבוא מר, היום היום אם בקולו תשמעו. וכפי עבודת ישראל המקימים זאת ועובדים בדרך זה את השם יתברך בכל יום, פן מתנוצץ קק משיח בכל יום, עד שסוף כל סוף תבוא על-ידי-זה הגאולה בשלמות, וכל אחד כפי חלקו בהתקרבות משיח, פן יזכה או להתענג על ה' ולשבע מטובו הגדול שישפיע עלינו אז. (הלכות מתנה ה, אות מז לפי אוצר היראה - יראה ועבודה, אות קלו)

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב ...

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב, יו)

קיום התורה

כל ישעו וכל חפצו וכל מגמתו של רבנו הקדוש צ"ל שנופה לילך עם דבריו, הינו לקימם כפשוטם ולהביך דבר מתוך דבר, ולמצא לעצמו עצות בכל יום ויום תמיד בכל מה שעובר על האדם בכל עת וזמן, ביום ובבלילה, בשכבו ובקומו ובלכתו בדרך, בימי נעוריו ובימי בחרותו ובימי זקנתו, מתחלתו ועד סופו, הן בינו לבין עצמו הן בהנהגתו עם ביתו ואשתו ובניו. (אבי הנחל ח"ב סי')

= אכילה (חלק ג) =

נשמע שרי ישראל אמר שעדיף להוסיף כמה פרוטות ולקנות מאכלים טריים, ורי ישראל עצמו בקש שיקנו לו מוצרי חלב דוקא מסחורה של אותו היום, ואמר: "אם לא מהיום - לא צריך! פי יש לי יאולקוס!"

למדן אחד נהג לא לאכל בשר בהמה מחמת ספק בשרות, אך היה אוכל בשר עוף, ופעם הגיע אליו רי ישראל להתאכסן אצלו ואמר לו: "אתה צריך לאכל בשר אדם, פי צריכים הרבה פח בשביל ללמד תורה", (קאת זאת אמר מפלי שאף אחד ספר לו על מנהג אותו למדן).

אמר לאחד, שלחם עם שמן וית הוא מאכל טוב מאד. ופעם אחרת אמר, שחלב עם דבש מחוק מאד (מהחלשה), ושמן וית הוא בריא מאד. (ט"ז אב תשנ"ד - ביתר).

פעם רי ישראל דבר מהסכנה של אנשים שרוצים להנהיג בלי התורה ובלי הצדיק, ושצריך להתרחק מהם ולהזהר לא לאכל על שלחנם, ואמר שהבאור בזה הוא גם לפי ה"שלחן ערוך". והזהיר אחד על חמרת הסכנה הזאת וכו'.

רי ישראל קרדונר היה נוהג בסעודת שבת לשחות מעט משקה המשכר בין הדגים לבשר. וכשאחד מהחברים שתה הרבה בסעודת השבת, גער בו רי ישראל. והלה טען, שהרי רי ישראל קרדונר היה שותה בין הדגים לבשר, השיב רי ישראל: "כמה טפות!"

רי ישראל ספר שרי ישראל קרדונר היה יכול לדבר עם רבנו הקדוש מתי שהיה רוצה, והוא חלם שלשה חלומות. ובאחד מהם הוא שאל את רבנו הקדוש האם להתענות, ורבנו הקדוש התן לו חתיכת חלה ורק לו, ורמו לו בזה שאכילה בקדשה יותר גבהה מתענית. (ראשה המשך שיחה זו בערך רי ישראל קארדנר אות 8)

פעם רי ישראל רמו לאחד אשר היה רעב, שיותר מועיל לשחות, פי באמת לעתים נדמה לאדם שהוא רעב, וכששותה - הוא מבחין שבאמת היה רק דמיון, כמובא בלקוטי הלכות (חל"ה ח"ב ושאר תעניות ד, יא) שהשתיה מועילה לעבול ולחלוקת המזון בכל האיברים. (סיף אייר תשנ"ג - בית הכרם)

פעם לאחר תפלת שחרית הגיש המארח לרי ישראל מאכל ומשקה, רי ישראל לקח בידו פרוז קטן מהמאכל, ומחמשקה לגם רק לגימה אחת, אחר כך הרים ידו בספוק ואמר בשמחה: "שוין" (נהו - מספיק). לתדהמת המארח - השיב רי ישראל בפנים מסבירות: "אנשים זקנים לא צריכים לאכל הרבה, רק קצת... והוסיף בעמקות: "אני הרגלתי עצמי מקטנותי לאכל מעט, וזה עור לי הרבה לעבודת ה' בכמה דברים". (סוף ניסן תשנ"ב - ביתר)

על ידי תקון הברית זוכין לשלום (שם).

ידי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, אדון השלום, מלך שהשלום שלו, שתשים שלום בין עמך ישראל, ויתרבה השלום, עד שימשך השלום בין כל באי עולם, ולא יהיה שום שגאה וקנאה ותחרות ונצחון וקנטור בין אחד לחברו, רק יהיה אהבה ושלום גדול בין כלם, וכל אחד ידע באהבת חברו, שחברו דורש טובתו ומבקש אהבתו וחפץ בהצלחתו הנצחית, עד שיכלו להתנעד ולהתקבץ יחד כל אחד עם חבריו, וידברו זה עם זה, ויסבירו זה לזה האמת, עד שיכלו לעורר זה את זה, ולהזכיר זה את זה, להסתכל על עצמו היטב היטב בעולם הזה, עולם העובר כהרף עין, צל עובר, לא כצלו של דקל, ולא כצלו של פתל, אלא כצלו של עוף הפורח, וידבר וישיח כל אחד עם חברו, מהו התכלית מכל תאות עולם הזה, והכליו, ועל מה אתיין להאי עלמא שפלה.

וירבו לדבר זה עם זה באהבה ואחזה וחבה גדולה באמת לאמתו מעמקא דלבא, בלי שום נצחון וקנטור כלל, עד שיעורר כל אחד את חברו לשוב אל ה' באמת, ולהשליך את אילי כספו ואילי זהבו, ולא ילכו עוד בשרירות לבם הרע, ולא ישו אחרי הבצע כל ימיהם, ולא ירדפו אחר המותרות להרבות הון מהקל, ויגרשו הרוע שטות מקרבם.

ויתרבה ויתגדל השלום בעולם, עד שישבו כל ישראל אליך באמת, בתשובה שלמה פרצונך הטוב, עד שיתעוררו גם כל אמן דעלמא, ויכירו האמת לאמתו וישבו כלם אליך, ויקבלו כלם את עול מלכותך עליהם, ויקים מקרא שכתוב, פי או אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' לעבדו שכסם אחד: (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה כ"ז)

אם מה שהביך לעצמו לאחר מותו לעולם הנצחי, פי אין מליין לו לאדם לא כסף ולא זהב וכו'. ועל ידי זה ישליך כל איש את שקר אילי כספו, וממשיך ופונה את עצמו להשם יתברך ולתורתו ועבודתו ומקרב את עצמו אל האמת. אבל בשאן שלום חסד ושלום, מכל שכן בשיש מחלקת חסד ושלום, אזי אין מתעדין יחד זה עם זה ואין מדבר אחד עם חברו מהתכלית, ואפלו בשמתעדים יחד לפעמים ומדברים יחד אין נכנסין דבריו בלב חברו מחמת הנצחון והמחלקת והשגאה והקנאה. פי מחלקת ונצחון אינו טובל האמת כמבאר במקום אחר. נמצא שעקר ההתרחקות מהשם יתברך של רב בני אדם הוא על ידי המחלקת שנתרבה עכשו בעונותינו הרבים המקום ירחם (שם, סימן כז).

עצות ותפילות

שלום ג-ה

מוכיחי הדור הם מרבים שלום בעולם וגם עושים שלום בין ישראל לאביהם שבשמים (לי"מ, סימן כב).

לפי השלום שבדור פן יכולין למשך את כל העולם לעבודתו יתברך, לעבדו שכסם אחד, פי על ידי השלום שיש בין בני אדם הם מדברים זה עם זה, והם חוקרים זה עם זה מה הוא התכלית מכל העולם כלו ומתכליו, והם מסבירים זה לזה האמת שסוף כל סוף אין נשאר מהאדם כלום פי

וילך נא